

ประเทศกัมพูชา

1. ข้อมูลพื้นฐาน

สภาพภูมิประเทศ

มีพื้นที่ 181,035 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 1 ใน 3 ของพื้นที่ประเทศไทยพรมแดนทางทิศใต้จรดกับอ่าวไทยทิศตะวันตกติดกับจังหวัดสระแก้วจันทบุรีและตราดและทิศเหนือติดกับจังหวัดอุบลราชธานีศรีสะเกษสุรินทร์และบุรีรัมย์และลาวทิศตะวันออกติดกับเวียดนามชายแดนติดกับลาว 541 กม. ไทย 803 กม. และเวียดนาม 1,228 กม. โดยมีชายฝั่งทะเลยาว 443 กม.

ประชากร

จำนวน 14.7 ล้านคนเชื้อชาติกัมพูชา 96 % มุสลิม 2.2 % เวียดนาม 0.4 % จีน 0.2 % และที่เหลือเป็นชนกลุ่มน้อยหรือชาวเขารวม 17 เผ่าศาสนาพุทธ 95 % อื่นๆ 5 %

ภาษาราชการ

ภาษาเขมรเป็นภาษาราชการส่วนภาษาที่ใช้โดยทั่วไปได้แก่อังกฤษฝรั่งเศสเวียดนามไทยและจีน

สกุลเงิน

สกุลเงินเรียลอัตราแลกเปลี่ยน 4,005เรียลต่อดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 122เรียลต่อ 1 บาท (มีนาคม 2558)

เวลา

เวลาตรงกับเวลาในประเทศไทย

เมืองหลวง

เมืองหลวงคือกรุงพนมเปญมีประชากรประมาณ 2 ล้านคนมีเนื้อที่ทั้งหมด 1,963.2 ตารางกิโลเมตร ถูกล้อมรอบด้วยจังหวัดกันดาลนอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางแหล่งอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมหลัก รวมไปถึงเป็นศูนย์กลางของการเมืองวัฒนธรรมและศูนย์ราชการของประเทศอีกทั้งพนมเปญยังมีชื่อเสียงในฐานะที่มีสถาปัตยกรรมแบบเขมรดั้งเดิมรวมทั้งมีอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องนุ่งห่มสิ่งทอและรองเท้าเป็นศูนย์กระจายสินค้าไปทั่วประเทศ

มีโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษตั้งอยู่ห่างจากท่าอากาศยานนานาชาติกรุงพนมเปญ 8 กิโลเมตรการเดินทางในพนมเปญใช้รถตุ๊กตุ๊กและรถจักรยานยนต์เป็นหลักเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยพนมเปญซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดของประเทศกัมพูชาก่อตั้งเมื่อปีค .ศ.1960 เป็นสถาบันที่เปิดสอนทางด้านวิทยาศาสตร์สังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์และภาษาต่างประเทศ

เมืองสำคัญและเมืองท่า

จังหวัดพระสีหนุเป็นเมืองชายทะเลยอดนิยมมากที่สุดของประเทศกัมพูชาห่างจากกรุงพนมเปญ 246 กิโลเมตรไปทางตะวันตกเฉียงใต้มีประชากรประมาณ 200,000 คนมีชายหาดทั้งหมด 5 แห่งหาดที่สวยงามที่สุดคือหาดสุขาและหาดโอจือเตียล (Occheuteal)

จังหวัดเสียมราฐ (เสียมเรียบ) เป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศกัมพูชาตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศอยู่ริมฝั่งทะเลสาบเขมรห่างจากกรุงพนมเปญ 314 กิโลเมตรโดยใช้เวลาเดินทางด้วยรถยนต์ประมาณ 5 ชั่วโมงปัจจุบันนี้จังหวัดเสียมราฐเป็นที่รู้จักดีในฐานะเป็นที่ตั้งของนครวัดและยังมีสถานที่ท่องเที่ยวโดดเด่นอีกอาทิหุบป่าสาทหินจากอาณาจักรขอมได้แก่ปราสาทนครวัด , กลุ่มปราสาทนครธม , (ตาพรหมและบายน, บันทายศรี, บากอง, โลเลย, พนมบาเค็ง, พนมกุเลนและบารายตะวันตกเมืองเอกของจังหวัดนี้ (เทียบได้กับอำเภอเมืองในจังหวัดของไทย) ก็มีชื่อว่าเสียมราฐเช่นกันโดยเมืองเสียมราฐนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดของประเทศกัมพูชาแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมนครวัดประมาณ 1,600,000 คน

ระบบการปกครอง

ปกครองระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญซึ่งพระมหากษัตริย์คือพระบาทสมเด็จพระบรมนาถนโรดมสีหนุโดยมีสมเด็จพระอัครมหาเสนาบดีเดโชฮุนเซนเป็นนายกรัฐมนตรีแบ่งเขตการปกครองเป็นราชธานี 1 แห่งคือราชธานีพนมเปญจังหวัด 23 จังหวัดกรุง 26 แห่งอำเภอ 159 แห่งชั้นท์ (หรือเขต) 8 แห่งตำบล 1, 417 ตำบลแขวง 204 แขวงเขตการปกครองที่ปรับเปลี่ยนได้แก่ (1) ยกเขตกรุง 3 แห่งให้เป็นจังหวัดได้แก่จังหวัดพระสีหนุจังหวัดแกบและจังหวัดไพลิน (2) ตั้งกรุงใหม่เทียบเท่าอำเภอจำนวน 3 แห่งได้แก่กรุงปอยเปตจังหวัดบันเตียเมียนเจยกรุงชวงไคจังหวัดกัมปงจามและกรุงบาวิตจังหวัดสวายเรียง (3) เปลี่ยนอำเภอเมืองเป็นกรุงตั้งอำเภอและชั้นท์ (ตำบล) ใหม่หลาย

วันหยุดนักขัตฤกษ์

วันที่ 1 มกราคมวันปีใหม่สากล

วันที่ 7 มกราคมวันชัยชนะต่อระบบพลพตเขมรแดง

วันที่ 21 กุมภาพันธ์เทศกาลบุญมาฆบูชา

วันที่ 8 มีนาคมวันสตรีสากล

ภาวะเศรษฐกิจ

	ปี 2552 (a)	ปี 2553 (b)
GDP (US\$bn)	10.8	11.5
GDP per capita (US\$)	775	805
Real GDP growth (%)	-2.5	4.8

ปี 2553 กัมพูชามีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDP Growth) ร้อยละ 4.8(ปี 2552 ร้อยละ -2.5) จากภาวะเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัวทำให้ การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปสิ่งทอรองเท้าเริ่มเพิ่มขึ้นเช่นกันจากเดิมที่ลดลงเพราะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯและสหภาพยุโรปซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของกัมพูชาและการที่สหรัฐฯยกเลิกการใช้มาตรการ Safeguard ต่อสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากจีนทำให้ GDP ของกัมพูชาในปี 2552หดตัวถึงร้อยละ -2.5 ทั้งนี้ประกอบกับการพัฒนาด้านอสังหาริมทรัพย์ชะลอตัวลงเพราะปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและการเงินโลกที่กระทบผู้ลงทุนรายใหญ่ในกัมพูชาคือเกาหลีใต้และจีนทำให้หลายโครงการชะลอตัวและบางโครงการถอนการลงทุนและในปี 2553 GDP ขยับสูงขึ้นเป็นร้อยละ 4.8

รายได้ต่อหัวของประชากรในปี 2553 เฉลี่ย 778 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อคนเพิ่มร้อยละ 12.266 จากปี 2552 ซึ่งเฉลี่ย 693 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อคน **อัตราเงินเฟ้อ** ในปี 2553 ร้อยละ 5.3 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของราคา

2. ข้อมูลการค้า

การขยายตัวทางเศรษฐกิจมาจากการเติบโตของการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป และสินค้าเกษตร ขณะที่การท่องเที่ยวขยายตัวจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับพูชายังคงมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน เส้นทางคมนาคมทางบกเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน การก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ มุ่งพัฒนาภาคการเกษตรทั้งการปรับปรุงระบบชลประทาน การเพาะปลูก การแปรรูปและการส่งออก โดยเฉพาะข้าวซึ่งกัมพูชาตั้งเป้าหมายเป็นผู้ส่งออกข้าวในตลาดโลก รวมทั้งพยายามส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศด้วยการส่งเสริมการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและเปิดตลาดหลักทรัย์

ตลาดส่งออกที่สำคัญ: สหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น ฮองกง แคนาดา สิงคโปร์

ตลาดนำเข้าที่สำคัญ: ไทย จีน เวียดนาม

สินค้าส่งออกที่สำคัญ : สินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ ยางพารา ข้าว ผลิตภัณฑ์ปลา ข้าวโพด ถั่วเหลือง ไบโอดีเซลและ ผลิตภัณฑ์ไม้ สินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า และสิ่งทอ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ : ผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป อาหารและเครื่องดื่ม ผ้าฝ้าย รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ปูนซีเมนต์ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว น้ำตาลทราย และผลิตภัณฑ์ยาง

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strength)

1. มีพรมแดนติดกับไทย เวียดนาม และลาว ทำให้เชื่อมโยงกับนานาประเทศได้สะดวก
2. มีความสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ เป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตร และแรงงานมีราคาถูก
3. มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ
4. มีแหล่งดึงดูดด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของโลก
5. ได้รับเงินช่วยเหลือจากนานาประเทศเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

โอกาส (Opportunities)

1. สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากนานาประเทศ เช่น MFN GSP
2. สิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบความร่วมมือ WTO APEC ASEAN GMS ACMECS
3. แหล่งทรัพยากรแร่ธาตุ และทรัพยากรธรรมชาติ
4. ฐานการผลิตสินค้าเกษตร
5. ประชาชนนิยมสินค้าไทย
6. แรงงานจำนวนมาก

จุดอ่อน (Weakness)

1. ไม่มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ การส่งออก-นำเข้า ใช้การเจรจา และดุลพินิจหรือ connection เป็นสำคัญ
2. ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานอยู่ระหว่างการพัฒนา

3. ระบบการเงิน การธนาคาร และกระบวนการยุติธรรม ไม่มีความน่าเชื่อถือ ไม่มีประสิทธิภาพ
4. มีการคอร์รัปชันสูง
5. ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ และความเชี่ยวชาญ
6. อุตสาหกรรมภายในประเทศมีน้อย ต้องอาศัยการนำเข้าสินค้าเป็นหลัก
7. ขาดระบบการจัดเก็บข้อมูล สถิติ และการวิเคราะห์ศึกษาวิจัย ข้อมูลตลาด สินค้า
8. กฎระเบียบทางการค้ามีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงบ่อย

อุปสรรค (Threat)

1. มีความอ่อนไหวทางการเมืองกับประเทศไทย
2. ขาดบุคคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ
3. การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบเป็นไปอย่างล่าช้า
4. ขาดแคลนเงินรายได้เพื่อการพัฒนาประเทศ ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นหลัก
5. การปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ไม่มีประสิทธิภาพ

4. กฎระเบียบการค้าและการลงทุน

การส่งเสริมการลงทุน

รัฐบาลกัมพูชาให้ความสำคัญกับการลงทุนในประเทศอย่างมาก จึงมีนโยบายส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไขระเบียบการลงทุน ที่เอื้อต่อนักลงทุนต่างชาติ เช่น การอำนวยความสะดวกและการให้สิทธิต่างๆ แก่โครงการที่ได้รับการส่งเสริม อนุญาตให้นักลงทุนโอนเงินตราต่างประเทศได้อย่างเสรีเพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน อันจะส่งผลต่อการสร้างงานที่ก่อให้เกิดรายได้กับประชาชน และเร่งรัดการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้สิทธิเป็นเจ้าของสินทรัพย์ทุกอย่างยกเว้นที่ดิน แต่ก็สามารถเช่าได้นานถึง 99 ปี และอนุญาตให้นักลงทุนเป็นเจ้าของกิจการบางประเภทได้ร้อยละ 100 และให้การรับประกันนักลงทุนในการกำหนดราคาสินค้าที่ผลิตขึ้น การให้สิทธิในการส่งออกเงินทุน ผลกำไรของกิจการ และยังสามารถลงทุนด้วยเงินทุนของตนเองทั้งหมด

นอกจากนั้นในกรณีที่ขาดแรงงานที่มีฝีมือภายในประเทศ ก็สามารถจ้างแรงงานต่างชาติที่มีฝีมือมาทำงานได้รวมทั้งได้เร่งปรับปรุงกฎระเบียบ ให้มีความโปร่งใสและลดขั้นตอนการขอใบอนุญาต

ประกอบการลงทุนมากขึ้น เพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน และสร้างงานอันจะก่อให้เกิดรายได้กับประชาชนและเร่งรัดการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

รัฐบาลกัมพูชาได้ออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุน พ.ศ 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ 2546) ให้ความมั่นใจแก่นักลงทุนว่าจะได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินในทุกๆ ด้านเท่าเทียมกับบุคคลในชาติและไม่ใช้นโยบายกำหนดราคาสินค้าหรือบริการกับโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริม พร้อมให้สิทธิประโยชน์อื่นๆ อาทิ การยกเว้นภาษีเงินได้จากกำไร (Tax Holiday) การยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์และวัสดุก่อสร้าง สำหรับโครงการที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าการยกเว้นอากรนำเข้าวัตถุดิบ สินค้าสำเร็จรูป และส่วนประกอบสำหรับการผลิตเพื่อส่งออกและการผลิต สินค้าที่ต่อเนื่องกัน (Supporting Industry) การรับสิทธิลดอัตราภาษีเงินได้จากร้อยละ 20 เหลือร้อยละ 9 ภายหลังจากการยกเว้นภาษีเงินได้

ขณะเดียวกันยังสามารถจ้างและนำคนต่างด้าวเข้ามาอยู่และทำงานในหน้าที่ผู้จัดการช่างเทคนิคช่างฝีมือผู้ชำนาญการ รวมทั้งบุตรและคู่สมรสของบุคคลดังกล่าว สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับสัมปทานจากภาครัฐ หรือที่เช่าจากเอกชน และนำที่ดินดังกล่าวไปเป็นหลักประกันการกู้เงินในระยะเวลาที่ได้รับสัมปทานหรือเช่า ยกเว้นที่ดินที่ได้รับสัมปทาน แต่ยังไม่ได้รับการพัฒนา รวมทั้งสามารถซื้อและส่งออกเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้า เงินต้น ดอกเบี้ย ค่าใช้สิทธิค่าจัดการ รวมทั้งส่งออกกำไรหรือเงินทุนกลับประเทศได้ทั้งจำนวน

สิทธิประโยชน์ในการลงทุน

1. สิทธิประโยชน์เรื่องที่ดิน หากเป็นสัญญาเช่าที่ดินระยะยาวจะให้สิทธิในการเช่าถึง 99 ปี หากเป็นสัญญาเช่าที่ดินระยะสั้น ที่มีการกำหนดเวลาในการเช่าไว้ สามารถต่ออายุใหม่ได้ นอกจากนี้กฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ ยังอนุญาตให้นักลงทุนสามารถนำที่ดินไปเป็นหลักประกันในการจดจำนองรวมทั้งสามารถโอนสิทธิในอสังหาริมทรัพย์และทรัพย์สินส่วนบุคคลที่ ปลูกสร้างบนที่ดินแปลงดังกล่าวได้อีกด้วย แต่ต้องไม่เกินกำหนดเวลาในสัญญาเช่าที่ดิน

2. การยกเว้นภาษีเงินได้ โครงการใดที่เลือกรับสิทธิประโยชน์ด้านนี้ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ในช่วงแรกของการลงทุน เริ่มจากวันที่ได้รับอนุมัติจนถึงปีแรกที่มีกำไรหรือปีที่สามของการมีรายได้ และอาจต่อได้ถึงอีก 3 ปีหลังสิ้นสุดสิทธิประโยชน์ในช่วงแรก

3. การลดหย่อนภาษีทรัพย์สิน โครงการใดที่เลือกรับสิทธิประโยชน์ด้านนี้ จะได้รับการลดหย่อนภาษีทรัพย์สิน ร้อยละ 40 ของมูลทรัพย์สินทรัพย์สินที่ใช้ในการผลิต

4. การยกเว้นภาษีนำเข้า โครงการลงทุนผลิตเพื่อส่งออก หรือโครงการผลิตที่เป็นไปเพื่อสนับสนุนธุรกิจส่งออก จะได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต วัสดุก่อสร้างและวัตถุดิบในการผลิต ส่วนโครงการลงทุนผลิตเพื่อใช้ในประเทศจะได้รับยกเว้นภาษีนำเข้า เฉพาะเครื่องจักรและวัสดุก่อสร้างเท่านั้น โครงการที่ได้รับอนุมัติทุกโครงการจะได้รับการยกเว้นภาษีส่งออกสินค้าบางประเภทที่กำหนดไว้ในกฎหมายกัมพูชา

ภาษี

ภาษีนำเข้า-ส่งออก ภาษีนำเข้า (Import Tax) เป็นภาษีที่เก็บจากสินค้าต่าง ๆ ที่นำเข้าซึ่งจัดเก็บตามราคา CIF ในสกุลเงินเรียล โดยแบ่งออกเป็น 4 อัตรา คือ 0% สำหรับวัตถุดิบและสินค้าจำเป็น 7% สำหรับสินค้าชั้นกลาง 15% สำหรับเครื่องจักรและอุปกรณ์ และ 35% สำหรับสินค้าฟุ่มเฟือย ส่วนผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจัดเก็บตามอัตราที่รัฐบาลกำหนด คือ ร้อยละ 15 สำหรับน้ำมันดีเซล และร้อยละ 35 สำหรับน้ำมันเบนซิน

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Valued Added Tax-VAT) สินค้านำเข้าทุกชนิดต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 10

ภาษีธุรกิจ

1. Sales Tax หรือ Turnover Tax กำหนดตั้งแต่ 0.5-10% เริ่มใช้ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2538 (เก็บในอัตรา 4% สำหรับธุรกิจการค้า และการบริการ ยกเว้นรายได้จากการบริการ ค่าห้องพัก สถานบันเทิง เริงรมย์ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น จัดเก็บในอัตรา 10%)

2. Corporate Tax หรือ Advance Payment of Profit Tax คิดในอัตรา 1% ของยอดรายได้รวมของธุรกิจ

3. ภาษีการประกอบธุรกิจเฉพาะ (Patent Tax) เป็นภาษีที่ทุกบริษัทต้องจ่ายเป็นรายปี โดยต้องชำระภายใน 15 วัน หลังการจดทะเบียนบริษัทและ ภายใน 3 เดือน หลังสิ้นสุดปีภาษี หากไม่ยื่นภายในระยะเวลาที่กำหนดจะมีโทษตามกฎหมาย

โครงสร้างการลงทุนในที่ดิน

ผู้ที่มีสิทธิในการถือครองที่ดินในกัมพูชา ได้แก่ ผู้ที่มีสัญชาติกัมพูชาและนิติบุคคลที่มีสิทธิเสมือนเป็นชาวกัมพูชา ซึ่งได้แก่นิติบุคคลที่มีชาวกัมพูชาถือหุ้นและมีสิทธิในการออกเสียงร้อยละ 51 ขึ้นไป นักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่นิยมเช่าที่ดินเพื่อการลงทุนในระยะยาว (15 ปีขึ้นไป) การโดยขอสัมปทานจากภาครัฐหรือ การเป็นผู้ครองสิทธิรายย่อย (ร้อยละ 49) ในบริษัทที่มีชาวกัมพูชาเป็นเจ้าของ ชาวต่างชาติไม่มีสิทธิถือครองที่ดินตามกฎหมายของกัมพูชา แต่สามารถทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อการลงทุนระยะยาว